

Ínské tradice v českém prostředí

Ivan O. Třampach

V globální informační společnosti jsou hranice mezi kulturami a náboženstvími pružné a propustné. Západní svět politicky prosazuje volný pohyb lidí a idejí. Technické možnosti dneška, především počítačová síť, způsobují, že směry donedávna od sebe vzdálené jsou v těsném sousedství a musí řešit otázku své koexistence. Směry indického původu se v euroatlantické civilizaci už dlouho usadily. Míjí mezi námi mnoho jóginů, bhaktů a buddhistů různých směrů. Čína byla dlouho v izolaci. Také její jazyk se znakovým písmem je těžko zvládnutelný. Původní čínské náboženství schematicky dělené na konfucianství a taoismus se neuplatňuje v tom smyslu, že by vznikaly například organizace náboženského taoismu (tao-iao) s vlivem evropského nebo amerického původu.

Toto číslo Dingiru vnuje pozornost tomu, jak jsou čínské tradice dnes přítomny zejména v Česku. Tematický blok otevírá článek Josefa Sanitřáka *Čínský mudrlec mezi námi*. Neřeší otázku autorství spisu *Tao-te-ťing* a jeho původního názvu, která je nepodstatná pro autorský zájem. Sleduje totiž historii jeho etnicky českých vydání a vedle toho dalších spisů této tradice. Přítomnost tohoto a dalších čínských klasických spisů je zejména pro etnicky české nejen informací o jiné kultuře, ale slouží jim též jako podnět pro vytváření postojů. Právě tímto neformálním, neorganizovaným způsobem je taoismus přítomen i u nás.

Náboženské tradice z domoviny si s sebou přivezli i číňané přijíždící u nás. Jejich náboženský život nám však dosud zůstal uzavřen. Sinoložka Lubica Obuchová představuje v článku *Číňané mezi námi* výsledky dlouhodobého výzkumu čínské komunity u nás. Ukazuje, že převládá neorganizované lidové náboženství a že jen malý počet číňanů se výslovně hlásí například k buddhismu nebo taoismu. Představuje i málo známou čínskou křesťanskou komunitu.

Stejná autorka v článku *Nesmrtelná čínská inspirace* sleduje čínskou literaturu v českých překladech a její parafráze u významných českých spisovatelů. Okrajově si věnuje i historické literatury v češtině o Číně.

Oblibu u skupin domácího obyvatelstva si získala tradiční medicína a také různé systémy cvičení navazující na obraz světa v čínských náboženských tradicích. Vnuje se tomu Jana Arcimovičová v článku *Tradiční čínská medicína u nás* a Zdeněk Vojtíšek referující o organizaci Fa-lun-kung zaměřené na jeden ze systémů cvičení v článku *Chi i charakter*.

Vít Vojta, sinolog, právní a ekonomický poradce zaměřený na právo a soudní tlumočnické čínské jazyka referuje v rozhovoru se Zdeňkem Vojtíškem o praktickém uplatnění čínských tradic v současné západní kultuře jako celku, který je sám následuje.

Čínské náměty přehrály v tomto čísle tematický blok. V rubrice zahraničí najdeme dva články o čínské tradici doma. V jednom případě jde o Tchaj-wan. Jana Heřmanová nabízí článek *Narozeniny bohyní Ma-cu* se stručným popisem historie tohoto kultuře a popisem jeho průběhu. Autorka ukazuje, jak není možné flitou religiozitu číňanů zařadit do obvyklých příběhů konfucianství, taoismu a buddhismu. Petr Mucha z New York University in Prague představuje přítomnost náboženských směrů v současné komunistické Číně a kriticky hodnotí politiku reffimu vůči náboženství.

Redakce se rozhodla respektovat rozhodnutí autorů o přepisování čínských jmen a ostatních slov. V tomto čísle se proto stává oficiální čínský přepis *pinyin* a zavedená česká transkripce, v nichž kterých textech najdeme obě varianty, druhou z nich v závorce. ■